

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

De Episcopo. De Pontifice. L

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

1. Tim. 3. a

Matth. 27. f

Hebr. 9. c

1. Tim. 3. b.

Act. 6. b

Isid. c. 11. l. 7.

etym.

Ezech. 33. b

cuius vicarius & successor est Pontifex summus. Unde dicitur Apostolicus, qui & Papa vocatur, scilicet pater patrum. Qualis a. eligi debeat presbyter, A. post. scribens Timotheo ostendit, ubi nomine Episcopi presbyterum significat. Hoc a. officio usus est Christus, cum seipsum in ara crucis obtulit, idem sacerdos & hostia: & quando post cenam panem & vinum in corpus suum, & sanguinem commutavit. Ecce de septem ecclesie gradibus breuiter elocuti, quid ad quemquam pertineat insinuauimus. Cumque omnes spirituales sint & sacri, excellenter tamen canones duos tantum sacros ordines appellari censerent. Diaconatus, scilicet, & Presbyteratus: quia hos solos primitiua Ecclesia legitur habuisse, & de his solis preceptum Apostoli habemus. Apostolicum enim in singulis ciuitatibus Episcopos & Presbyteros ordinauerunt. Leuitas etiam ab Apostolis ordinatos legimus: quorum maximus fuit B. Stephanus. Subdiaconos vero & Acolytos procedente tempore Ecclesia sibi constituit.

Quid sit, quod hic dicitur Ordo.

Si autem quaeritur, Quid sit, quod vocatur Ordo? Sanè dici potest signaculum esse, id est, sacrum quoddam, quo spiritualis potestas traditur ordinato, & officium. Character ergo spiritualis, ubi fit promotio potestatis, Ordo vel gradus vocatur. Et dicuntur hi Ordines sacramenta: quia in eorum perceptione res sacra, id est, gratia confertur, quam figurant ea, quae ibi geruntur.

De nominibus dignitatum vel officiorum.

Sunt & alia quaedam non ordinum, sed dignitatum vel officiorum nomina. Dignitatis simul & officii nomen est Episcopus. Episcopatus a. vocabulum inde dictum est, quod ille qui Episcopus efficitur, superintendat, curam, scilicet, subditorum gerens. *quod* enim Graecè, Latine intendere dicitur. Episcopi a. Graecè, Latine speculatores interpretantur. Nam

specu-

speculator est præpositus in ecclesia: dicitur eo, quod
speculetur atque perspiciat populorum infra se po-
sitorem mores & vitam. Pontifex est princeps sa-
cerdotum, quasi via sequentium. Ipse & summus sa-
cerdos nuncupatur: ipse enim. Leuitas & Sacerdotes
efficit: ipse omnes ecclesiasticos ordines disponit.

De quadripartito ordine Episcoporum. M

Ordo a. episcoporum quadripartitus est, scilicet in
Patriarchis, Archiepiscopis, Metropolitanis, & E-
piscopis. Patriarcha Græce summus patrum inter-
pretatur: quia primum scilicet Apostolicum tenet lo-
cum: ut Romanus, Antiochenus, Alexandrinus: sed
omnium summus est Romanus. Archiepiscopus,
princeps episcoporum, archos enim Græce, Latine
princeps dicitur. Metropolitanæ a. à mensura ciuita-
tum dicuntur. Singulis enim. prouinciis & ciuitatibus
præminent: quorum auctoritati & doctrinæ ex-
teri sacerdotes subiecti sunt. Sollicitudo enim. totius
prouinciæ, ipsis episcopis commissa est. Omnes autem
superius designati ordines, episcopi nuncupantur.
Nota quod archiepiscoporum nomine, primates su-
perius significasse videtur, & metropolitanorum,
quos nunc archiepiscopos dicimus. Horum a. dif-
cretio à gentilibus. introducta videtur: qui suos fla-
mines, alios simpliciter flamines, alios archiflami-
nes, alios protoflamines appellabant. Sacerdotes
enim gentilium flamines dicebantur, qui habebant in
capite pileum, in quo erat breuis virga, desuper
habens aliquid lanæ, quod cum per æstum ferre non
possent, filum tantum in capite ligare cœperunt.
Nudis enim. capitibus eis incedere nefas erat. Unde à
filo, quo utebantur flamines dicti sunt: quasi fila-
mines. Sed festis diebus. filo deposito pileum impo-
nebant pro sacerdotii eminentia. Vates à vi men-
tis appellati sunt: cuius significatio multiplex est.
Modo enim sacerdotem, modo Prophetam, modo
Poetam significat. Cantor vero vocatur, qui vocem
modu-

*Isid. cap. 12.
lib 7. etym.*

*Isid. ad fin.
cap. 12. lib. 7.
etym.*